

CHARLA SOBRE PINTURA<sup>116</sup>

Non sei o que un pintor poderá expresar falando, pero tampouco sei o que poderá expresar pintando. Velaquí estou con vostedes, disposto a facer un ensaio, falándolles dun mundo ou, mellor dito, dunha serie de mundos, dos inmensos mundos da pintura.

Non hai muller nin home que non se atreva a discutir un cadro ou un debuxo. Que neno, tanto o neno das montañas coma o neno das cidades, non fixo os seus inxenuos e espontáneos debuxos ou as súas esculturas en barro ou tallas con navalla de pastor? Apóíome nisto para crer que a pintura é a primeira das artes.

Como nos caeu en sorte, polo menos a min, vivir nun momento no que todo artista ten liberdade ata para suicidarse expresándose a si mesmo, moitas veces pensei en escribir un libro. Claro que tal libro suxírenmo a serie de obras faltas de imaxinación que penduran das salas de exposicións. Dá pena ver tanto material asasinado e algún dos cadros mostrando feridas taponadas con trapos e vendas. Alí están para que o público vexa como no nome da creación se comete o asasinato da mesma.

Volvendo ao principio da miña charla, cando dixen que non sabía o que un pintor podería expresar falando, quixen dicir que o home coa palabra nunca podería abrírlle á xente a ventá pola que se ve a auténtica pintura. Tamén dixen que non sei o que un pintor podería expresar pintando, porque un pintor auténtico é toda unha vida esgotada na procura do seu propio mundo plástico. É un home nun bosque, descubriendo flores silvestres ou nunha enorme montaña, procurando pedras preciosas ata morrer insatisfeito. Este é o sentido que eu quería dar ao dicir que non sei o que un pintor poderá expresar pintando.

Houbo uns homes libres que descoñeceron a era da explotación do home polo home. Viñeron ao mundo en plena natureza, á luz do día ou no interior dunha cova, alimentados pola caza e a pesca, único traballo e deporte que facían. Quedándolles

116. Fonte: CASTRO FERNÁNDEZ, X.A. et al. *Laxeiro*, op. cit.  
Publicado tamén en CARUNCHO AMAT, L.M. *Laxeiro*, op. cit.

En CASTRO FERNÁNDEZ, X.A. *Laxeiro, 1934-1985...*, op. cit., aparece incompleto, coa anotación de "Fragmentos".  
Antón Castro atribúe o parágrafo: "(...) Dá pena ver tanto material asasinado e algún dos cadros amosando feridas taponadas con trapos e vendas. Alí están para que o público vexa como no nome da creación se comete o asasinato da mesma (...)" á conferencia *Os barrigas verdes da pintura*, pronunciada no Museo de Artes Plásticas de la Ciudad de La Plata, en 1965. Con todo, é o mesmo autor quen, en 1996, atribúe a esta conferencia o texto titulado *Charla por Don Ramiro* que reproducimos na presente publicación coa referencia 116.

moito tempo libre, chegaron a ser os grandes mestres do debuxo e da cor. Non sabían ler. O home non era culto. Aínda estaba moi lonxe del a palabra “cultura”, que a tanto babeco adorna nos nosos días. A aquel home de “antes do home” débenselle as grandes obras de debuxo e cor das covas de Altamira, que seguirán sendo en todos os tempos lección de recreación e síntese, manancial aberto para os ollos dos elixidos, os ollos do auténtico artista, eses ollos que miran cara a fóra e cara a dentro de si mesmos, os ollos do xenio creador. Fiquemos en silencio fóra das covas de Altamira.

Agora pensemos como a cultura e o coñecemento do artista nato, non ten nada que ver co coñecemento e a cultura do home que hoxe se denomina culto. Neste caso o profundo, o medular, está en Altamira e a esa fonte de sabedoría ten que ir beber cultura artística o home culto dos nosos días. Por aí cómpre comezar, se queremos chegar a comprender os distintos mundos que hai no inmenso mundo da pintura. Por esta fenda vese que o profundo, o misterioso da arte vive na medula, no sangue do artista. Por iso é tan difícil o labor do crítico.

Dixen ao principio que non hai muller nin home que non se atreva a dar a súa opinión dun cadro ou dun debuxo. Grazas a iso existe a crítica, clasificadora do bo ou do malo e, en moitos casos, a que anima ao artista a non desmaiar na busca da obra de arte.

A este respecto, temos que recoñecer que en ningunha época houbo no mundo unha información, de todo o que creou o artista plástico, como a que existe hoxe. Por iso hai mellores críticos e máis xente que entenden o que é a boa pintura, a boa escultura ou un bo debuxo. Pero, atención!, esta xente que entende é porque se preocupou profundamente polo creado polo home. Van ver exposicións, visitan museos, len críticas de arte, van a todas as conferencias que tratan do tema. Se teñen cartos mercan monografías de pintura. Se non os teñen válese das bibliotecas públicas ou de particulares. Só así poderán asomarse á ventá pola que se verá un día a verdadeira obra de arte. As máis das persoas van ver nas exposicións o que elas pintarían, pero non van ver o que pinta un pintor. Ademais, van co pincel detrás da orela, por non dicir coa mosca, para ver onde están os defectos. O que así entre nun museo ou nunha exposición, tarde ou nunca terá idea do que se trata.

Os mundos da pintura son moi complexos. Fórmanse do mundo ou dos mundos que descobre cada artista no seu afán de explicar coa liña ou a cor. No misterio destes mundos é onde se perde a xente que entra nos museos ou nunha exposición. Atópanse fronte a unhas formas e a un colorido que non existe dentro deles. Claro que isto acontécelles con máis frecuencia aos que dixeran antes, aos que entran coa “mosca detrás

